

לקוטי תורה • פרשת במדבר • מאמר 13

ביאור על הדרוש וספרתם לכם דחג השבועות

ביאור למאמר "וספרתם לכם" של חג השבועות

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/13](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/13)

1 ביאור על הדרוש וספרתם לכם דחג השבועות

ביאור למאמר "וספרתם לכם" של חג השבועות

2 ביאור ענין שעורה שעור ה'. הנה כתיב אחרי ה' ילכו כאריה כו' שור גועה כו' [דהיינו כמו בחי' פני

אריה שבמרכבה ששואג ואומר קדוש.

ביאור עניין שעורה — שיעור ה'. והנה כתוב: "אחרי הוי' ילכו; כאריה... שור גועה..." [כלומר, בדומה לבחינת פני אריה שבמרכבה, השואג ואומר "קדוש".

ושור גועה היינו בחי' פני שור שבמרכבה שעבודתו ביראה בחי' מחנה גבריאל ופני ארי' [אריה] הוא בחי' אהבה].

ו"שור גועה" הוא בחינת פני שור שבמרכבה, שעבודתו ביראה, בחינת מחנה גבריאל; ופני אריה הם בחינת אהבה.

3 והענין כי הנה המלאכים הם שלוחים [כי מלאך נקי שליח כנודע] כמ"ש ותקרא שם ה' הדובר אליה וכן שוב אשוב אליך.

והעניין הוא כך: המלאכים הם שליחים [שהרי מלאך נקרא שליח, כידוע], כמו שנאמר: "ותקרא שם ה' הדובר אליה", וכן: "שוב אשוב אליך".

כי הוא אור א"ס בעצמו המשתלשל ויורד לכל א' לפי מדרגתו מיכאל בחסד כו' ויש מיכאל דעשיה כו'.

שהרי זהו אור אין סוף עצמו, המשתלשל ויורד לכל אחד לפי מדרגתו: מיכאל בחסד וכו'; ויש מיכאל של עשיה וכו'.

[דהיינו כי המלאך הוא כלי אל האור המתפשט בו מאלקות וכיון שהוא עצמו רק כלי ובטל לגבי האור והאור הוא העיקר לכך יוכל לומר על עצמו לשון אלהות

[כלומר, המלאך הוא כלי לאור מהאלקות המתפשט בו; ומכיוון שהוא עצמו אינו אלא כלי ובטל ביחס לאור, והאור הוא העיקר, הוא יכול אפוא לדבר על עצמו בלשון אלקות,

כי הן אומרים כן ע"י האור המתלבש בהם שהוא אלהות (כמ"ש בפרדס שכ"ד פ"א [פרק י"א]). והאור היינו מבחי' צירופי אותיות דמדת מל' דאצילות.

כי הם אומרים כך באמצעות האור המתלבש בהם, שהוא אלקות (כמו שכתוב בפרדס, שער 24, פרק 11). והאור הוא מבחינת צירופי האותיות של מידת מלכות דאצילות.

כמו מיכאל נתהוה מצירופי אותיות דמדת חסד שבמלי דאצי וגבריאל מצירופי אותיות דבחי גבורה שבמלי]. ופרטי פרטיות בע"ס [בעשר ספירות] חסד שבחסד חסד שבגבורה כו'.

למשל, מיכאל התהוה מצירופי האותיות של מידת חסד שבמלכות דאצילות, וגבריאל מצירופי האותיות של בחינת הגבורה שבמלכות]. ויש פרטי פרטים בתוך עשר הספירות: חסד שבחסד, חסד שבגבורה וכו'.

4 וכל יו"ד כלול מיו"ד חסד שבחסד דחסד חסד שבחסד דת"ת [דתפארת] כו' [וכערך שינוי מזיגת הספי [הספירה / הספירות] כן ערך שינוי המלאכים המתהוים מהם] וכמ"ש היש מספר לגדודיו

וכל אחת מעשר הספירות כלולה מעשר: חסד שבחסד שבחסד, חסד שבחסד שבתפארת, וכן הלאה. [וכמידת ההבדל בהרכבת הספירות, כך מידת ההבדל בין המלאכים שנוצרים מהן]; וכמו שכתוב: "היש מספר לגדודיו?"

ורבוא רבבות מלאכים מחנה מיכאל כלולים מחסד בכמה מיני בחי' ומדרגות שונות [ר"ל [רוצה לומר] חסד שבחסד שבחסד או חסד שבגבורה שבחסד וכפי הספי [הספירה / הספירות] שמקבל ממנה כך בחי' המלאך

ורבבות רבבות מלאכים שבמחנה מיכאל כלולים מחסד, בצירופים רבים ובמדרגות שונות [כלומר: חסד שבחסד שבחסד, או חסד שבגבורה שבחסד; ולפי הספירה שממנה הוא מקבל, כך בחינת המלאך.

לכן יש כמה רבוא מלאכים במחנה מיכאל לבד אף שכולם מבחי' א' הוא חסד רק שיש כמה מיני בחי' בחסד כנ"ל ועיין מ"ש ר"פ שלח

לכן יש רבבות מלאכים רבים במחנה מיכאל לבדו, אף שכולם מבחינה אחת, והיא חסד; אלא שיש בחסד סוגים רבים של בחינות, כנזכר לעיל. ועיינו במה שכתוב בתחילת פרשת שלח,

בד"ה ענין המרגלים] והגם שכלולים מכל הע"ס [העשר ספירות] מ"מ נק' בכלל מחנה מיכאל בחי' חסד כי התגברות החסד הוא מאד בהם והחסד מתפשט בהם.

במאמר ד"ה "עניין המרגלים". ואף שהם כלולים מכל עשר הספירות, בכל זאת הם נקראים בדרך כלל מחנה מיכאל, בחינת חסד, מפני שהחסד גובר בהם מאוד והחסד מתפשט בהם.

5 וכן מחנה גבריאל בכלל מדת היראה ומזיעתן של חיות יוצא נהר דינור על ראש רשעים יחול.

וכך גם מחנה גבריאל מבטא בכללות את מידת היראה. ומזיעתן של החיות יוצא נהר דינור, "על ראש רשעים יחול".

פִּי זִיעַתָּן הוּא בַחֲיִי פִסּוּלַת הַיּוֹצֵא מֵהָאֵשׁ שֶׁהוּא מַמְדַּת הַגְּבוּרָה שֶׁבְּמִלְאָכִים אֵלּוּ. וְכִמוּ הַזִּיעָה הִיא יוֹצֵאת מִכַּח הַחֲמִימוֹת שְׂדוּחָה אֶת הַזִּיעָה לַחוּץ.

פִּירוּשׁ הַדָּבָר: הַזִּיעָה הִיא בַחֲיִנַּת הַפִּסּוּלַת הַיּוֹצֵאת מִן הָאֵשׁ, שֶׁמִּקּוּרָהּ בְּמִידַת הַגְּבוּרָה שֶׁבְּמִלְאָכִים הָאֵלֶּה. כִּשֵּׁם שֶׁהַזִּיעָה יוֹצֵאת מִכּוּחַ הַחוּם, הַדּוּחָף אוֹתָהּ הַחוּצָה,

כִּךְ הַחֲמִימוֹת שֶׁל הַמִּלְאָכִים לִמְעֻלָּה שְׂעוּמָדִים בִּירָאָה וְרִתָּת כּוֹי וְלִמְטָה נַעֲשֶׂה זִיעָה שֶׁהוּא עֲנִין אֶרֶס הַחוּם וְהַכֶּעַס עַל הַהִיפֶךְ

כִּךְ הַחוּם שֶׁל הַמִּלְאָכִים לִמְעֻלָּה, הַעוּמָדִים בִּירָאָה וְכִרְעָדָה וְכוּי, נַעֲשֶׂה לִמְטָה זִיעָה, שֶׁהִיא כַּעֲיִן אֶרֶס שֶׁל חוּם וְכֶעַס עַל מֶה שֶׁמִּנּוּגָד,

וְעַל רֹאשׁ רִשְׁעִים כִּי מֵאַחֵר שֶׁמִּשְׁיִגִּים בְּגִדּוּלַת אִיִּס בִּיָּה נַעֲשֶׂה הַרוּגָז עַל עוֹבְרֵי רְצוֹנוֹ אֵיךְ מֵלֹאֵל לָבֵם כּוֹי. וְיַעַל רֹאשׁ רִשְׁעִים — כִּיוּן שֶׁהֵם מִשְׁיִגִּים אֶת גִּדּוּלַת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מִתְעוֹרֵר בָּהֶם רוּגָז עַל הַעוֹבְרִים עַל רְצוֹנוֹ: אֵיךְ הַעֲזוּ לַעֲשׂוֹת זֹאת וְכוּי.

6 וְזֶהוּ עֲנִין שְׂעוּרָה שְׂעוּר הִי [שֶׁהוּא מִזוּן הַמִּלְאָכִים הַנֶּקֶד בְּהִמָּה אֲרִיָּה וְשׁוֹר כּוֹי] שֶׁשִּׁיעוּר וּמִדָּה נִקְצֵב לָהֶם מִבַּחֲיִי הִי

וְזֶהוּ עֲנִין הַשְּׂעוּרָה — "שִׁיעוּר הִי" [שֶׁהִיא מִזוּנָם שֶׁל הַמִּלְאָכִים, הַנִּקְרָאִים "בְּהִמָּה": אֲרִיָּה וְשׁוֹר וְכוּי]: שִׁיעוּר וּמִידָּה קִצּוּבִים לָהֶם מִבַּחֲיִנַּת הִי,

הֵינּוּ הִי מוֹצֵאוֹת הַפֶּה וְנִתְחַלֵּק לְדִי מַחֲנוֹת מַחֲנֶה מִיכָאֵל פְּנֵי אֲרִיָּה וּמַחֲנֶה גְּבִרְיָאֵל פְּנֵי שׁוֹר וּבַחֲיִי פְּנֵי נֶשֶׁר הוּא רַחֲמָנוֹת כּוֹי

כְּלוּמֵר, חֲמֵשׁ מוֹצֵאוֹת הַפֶּה; מֵהֵן מִתְחַלְקִים אַרְבַּעַת הַמַּחֲנוֹת: מַחֲנֶה מִיכָאֵל, פְּנֵי אֲרִיָּה; מַחֲנֶה גְּבִרְיָאֵל, פְּנֵי שׁוֹר; וּבַחֲיִנַּת פְּנֵי נֶשֶׁר, שֶׁהִיא רַחֲמִים וְכוּי.

וְהִנֵּה לִמְטָה בְּאָדָם הַרַחֲמָנוֹת הוּא שֶׁמִּעוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עַל רִיחּוּקוֹ מֵהִי וְנוֹפֵל בְּמִיָּשׁ עַל רִיחּוּקוֹ וְכִמִּיָּשׁ בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתֵר.

וְהִנֵּה לִמְטָה, בְּאָדָם, הַרַחֲמִים הֵם מֵהֵם שֶׁהוּא מִעוֹרֵר רַחֲמִים רַבִּים עַל רִיחּוּקוֹ מֵהִי, וְהוּא נוֹפֵל בְּעֶצְבוֹת עַל רִיחּוּקוֹ, וְכִמוּ שֶׁכְּתוּב: "בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתֵר".

אך למעלה לא שייך לומר כן רק מ"מ הרחמנות ג"כ מגדולת א"ס ב"ה ואין ערוך נברא לגבי הבורא ית' אבל למעלה אין לומר כן; ואף על פי כן, גם הרחמים נובעים מגדולתו של אין סוף ברוך הוא, [ומכך] שאין שום ערך לנברא ביחס לבורא יתברך;

לכן גדלה הרחמנות על כל העולמות (ועמ"ש בפ' במדבר סד"ה וידבר כו' למשפחותם לבית אבותם ובפ' ויצא בד"ה וישכם לבן בבקר).

לכן גדלים הרחמים על כל העולמות. (ועיינו כמה שכתוב בפרשת במדבר, בסוף המאמר המתחיל "וידבר" וכו', "למשפחותם לבית אבותם", ובפרשת ויצא, במאמר המתחיל "וישכם לבן בבקר").

וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים שלהיות ישראל היו באותו זמן במצרים בחומר ובלבנים. וכדי לזכות למ"ת [למתן תורה] פב"פ [פנים בפנים] דבר ה' הוא ע"י כנפי נשרים שמגביה למעלה.

וזהו פירוש "ואשא אתכם על כנפי נשרים": מאחר שישראל היו באותה שעה במצרים, בחומר ובלבנים, וכדי לזכות למתן תורה — "פנים בפנים דיבר הוי"ו" — הדבר היה באמצעות כנפי הנשרים, המגביהם למעלה.

לכן כל הדי מחנות הם מדי מוצאות הפה. אך מוצא הה' הוא בחי' גיכ"ק בחיך וכולם בחכמה אתברירו הוא העושה שלום כו'.

לכן ארבעת המחנות כולם נמשכים מארבע מוצאות הפה. אך המוצא החמישי הוא בחינת גיכ"ק שבחיך, ו"כולם בחכמה אתברירו"; בחינה זו היא העושה שלום וכו'.

7 וזהו חכו ממתקים ששם גילוי המתיקות כמו בגשמי חיך אוכל יטעם וטעמים הם בחכמה כו'

וזהו [פירוש] "חכו ממתקים": שם מתגלה המתיקות. כך גם במובן הגשמי, "החך טועם את המאכל"; והטעמים שייכים לחכמה וכו'.

ואותיות גיכ"ק הם ממתקים את הגבורות של הדי מוצאות [וע' בזהר פ' שמיני דף ל"ט ע"ב ועמ"ש בפ' ויחי ע"פ חכלילי עינים כו']

והאותיות גימ"ל, יו"ד, כ"ף וקו"ף ממתקות את הגבורות של ארבעת המוצאות [וראו בזהר, פרשת שמיני, דף ל"ט ע"ב; וכן מה שכתוב בפרשת ויחי על הפסוק "חכלילי עיניים" וכו',

בפי' כל חיד הטועם כו' וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] בשער השופר פרק א' בענין גיכ"ק מהחיד שהוא החכמה כו'

בפירוש "כל חיד הטועם" וכו'; וראו בפרי עץ חיים, שער השופר, פרק א', בענין גימ"ל, יו"ד, כ"ף וקו"ף, שהן מן החך, שהוא החכמה וכו';

ע"ש ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] ר"פ אחרי ובזהר ס"פ משפטים דקכ"ג א' ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] דרצ"ה ב' [והנה ביאור ענין ה' מוצאות הפה.

עיינו שם; וכן ברמ"ז, בתחילת פרשת אחרי; ובזהר, בסוף פרשת משפטים, דף קכ"ג ע"א; ובאדרא זוטא, דף רצ"ה ע"ב.] והנה, ביאור ענינם של חמשת מוצאות הפה:

הענין שאותיות הם המשכות כו' כמו ויפח באפיו נשמת חיים שמהבל עליון נעשה ונתהווה למטה שכל דהיינו נשמת אדה"ר [אדם הראשון] כו'.

הענין הוא שאותיות הן המשכה וכו', כמו "ויפח באפיו נשמת חיים": מן ההבל העליון נעשה ונוצר למטה שכל, כלומר נשמת אדם הראשון וכו'.

כי ענין ופי' הבל ר"ל [רוצה לומר] התפשטות חיות הנפש כמו התפשטות הכח שביד לעשות כל מלאכה שהרי כשישן אינו יכול לעשות מאומה כו'.

כי ענינו ופירושו של הבל הוא התפשטות חיות הנפש, בדומה להתפשטות הכוח שביד, המאפשר לה לעשות כל מלאכה; שהרי כשהאדם ישן אינו יכול לעשות דבר וכו'.

ובח"י זו הוא התפשטות חיצונית הנפש דהיינו בח"י כח העשיה ועד"ז נאמר למעלה ג"כ עשה את השמים ואת הארץ

ובחינה זו היא התפשטות החיצונית של הנפש, כלומר בחינת כוח העשייה. ועל דרך זו נאמר גם למעלה "עשה את השמים ואת הארץ",

שהוא התפשטות חיצונית בעולם העשיה (וע' מזה בד"ה בחדש השלישי בפי' יתרו בענין על כל שבח מעשה ידיך)

שהיא התפשטות החיצונית בעולם העשיה (וראו על כך במאמר ד"ה "בחדש השלישי" בפרשת יתרו, בענין "על כל שבח מעשה ידיך").

אבל וברוח פיו כל צבאם שהם מבחי' התפשטות חיות ההבל שהוא יותר פנימי כו' ויש בחי' התפשטות המחשבה ולמעלה מהם מדות ולמעלה מהם הרצון וכע"ז כל הע"ס [העשר ספירות]

אבל "ברוח פיו כל צבאם" הם מבחינת התפשטות חיות ההבל, שהיא פנימית יותר וכו'. ויש בחינה של התפשטות המחשבה, ומעליה המדות, ומעליהן הרצון; וכך גם בכל עשר הספירות,

רק שאינם מתגלים למטה רק ה' בחי' כמ"ש בע"ח [בעץ חיים]. ואותיות מלשון אתא בוקר ויאמר אלקים יהי אור המשכת החסד כו'.

אלא שהן מתגלות למטה רק בחמש בחינות, כפי שכתוב בעץ חיים. והמילה "אותיות" קשורה למילה "אתא" — בא; ויאמר אלקים יהי אור": המשכת החסד וכו'.

שהכל המשכת אור א"ס ב"ה בנשמות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ובמלאכים בבחי' חיצונית שבכל עולם שומרי הגן כו'.

כי הכול הוא המשכת אור אין סוף ברוך הוא בנשמות, בבחינת פנימיות — "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן"; ובמלאכים, בבחינת חיצונית שבכל עולם — שומרי הגן וכו'.

8 והנה השפעת המלאכים שעור ה' הוא ע"י ישראל במנחת העומר שמניף הכהן כו' ונק' עומר התנופה ופי' בזהר בלק קפ"ח ב' תנו פה תנו כבוד כו' עליית הנוק' [הנוקבא] למקורה ושרשה ומשם יורד ההשפעה כו':

והנה השפע למלאכים, "מידת חמש", נמשך באמצעות ישראל, על ידי מנחת העומר שהכהן מניף וכו'; והיא נקראת "עומר התנופה". בזהר, בלק, קפ"ח ע"ב, מפרשים זאת כ"תנו פה", "תנו כבוד" וכו': עליית נוקבא למקורה ולשרשה, ומשם יורד השפע וכו'.

9 ב אך בשבועות קציר חטים הוא המשכה וגילויי ההעלם שלמעלה מן הדעת. כי עה"ד [עץ הדעת] חטה היתה שאין התינוק יודע כו' הרי ע"י החטה נמשך גילויי בחי' הדעת והוא גילויי ההעל' [ההעלם] שלמעל' [שלמעלה] מן הדעת כו'.

2. אבל בשבועות, "קציר חטים", נמשכת ומתגלה הבחינה הנעלמת שלמעלה מדעת. שכן "עץ הדעת חיטה היה", [שהרי] "אין התינוק יודע" וכו'; על ידי החיטה נמשכת אפוא התגלות בחינת הדעת, והיא גילויי ההעלם שלמעלה מדעת וכו'.

דהיינו בחי' אנכי ה' אלקיך אנכי מי שאנכי דלית מחשבה תפיסא ביה בבחי' דעת נגלה ממש

כלומר, בחינת "אנכי ה' אלקיך": "אנכי" — "מי שאנכי", שאין מחשבה יכולה לתפוס בו, [ונמשך] אל בחינת דעת גלויה ממש;

רק ע"ד שהתינוק קורא אבא אע"פ [אף על פי] שאינו משיג איך הוא אביו ובחי' גילוי זה הוא מבחי' אנכי מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' למעלה מעלה מן הגלוי דבחינת שעורה מזון המלאכים שהוא בחי' דבר ה' בחי' חיצוניות בלבד.

אלא בדומה לתינוק הקורא "אבא", אף שאינו משיג כיצד הוא אביו. וגילוי זה הוא מבחינת "אנכי", מהותו ועצמותו יתברך, שלמעלה מעלה מגילוי בחינת השעורה, מזונם של המלאכים, שהיא בחינת דבר ה', בחינת החיצוניות בלבד.

10 וביאור הדבר הנה כתיב כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' וגו' פי' מוצא פי ה' שנשתלשל בלחם ממנו יחיה האדם.

ביאור העניין: נאמר, "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי הוי"ו וגו'. פירוש הדבר הוא שמוצא פי הוי", שהשתלשל אל הלחם, הוא שממנו האדם חי.

והגם שבאדם ג"כ נשתלשל ונמשך מוצא פי ה' אלא שהאדם הוא מעולם התיקון מזיווג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כו' כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם הכל מעולם התיקון ואף שגם באדם השתלשל ונמשך מוצא פי הוי", הרי האדם הוא מעולם התיקון, מזיווג ז"א ונוקבא וכו', "כמראה אבן ספיר דמות כסא, ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם" — הכול מעולם התיקון.

אבל החטה הוא ממה שנפל בשבירת הכלים בנוגה ונוגה לו סביב ובחי' נוגה הוא מעולם התהו.

אבל החיטה היא ממה שנפל בנוגה בשבירת הכלים, "ינוגה לו סביב", ובחינת נוגה היא מעולם התהו.

11 וחטה הוא בלע שהוא הראשון לז' מלכין קדמאין דתהו בחי' הדעת דתהו אלא שירד למטה מפני שהוא מחיצוניות העולמות דתהו.

החיטה היא בלע, הראשון מבין שבעת המלכים הקדמונים של תהו, והיא בחינת הדעת של תהו; אלא שהיא ירדה למטה משום שהיא מן החיצוניות של עולמות תהו.

אבל מ"מ כיון שהוא מעולם העליון נעשה חיות לאדם וירידתו למטה הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין לך כל עשב מלמטה כו' [בכ"ר [בבראשית רבה] פ' יו"ד] שהשפעה היא מלמעלה וגבוה מעל גבוה כו'.

אך אף על פי כן, מאחר שהיא מן העולם העליון, היא נעשית חיות לאדם. ירידתה למטה היא כמאמר חז"ל: "אין לך כל עשב מלמטה" וכו' [בבראשית רבה, פרשה י]: ההשפעה באה מלמעלה, ו"גבוה מעל גבוה" וכו'.

12 והנה התינוק שיודע לקרות אבא אין דעתו דעת הגלוי שהרי אינו יודע למה הוא אביו

והנה, לילד שיודע לקרוא "אבא" אין דעת גלויה, שהרי אינו יודע מדוע האיש הזה הוא אביו;

אלא נעשה לו התקשרות לאביו בלי טעם ודעת והתקשרות זו היא חזקה מאד אך היינו גילויי ההעלם עצמו [פ"י גילויי הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג

אלא נוצרת בו התקשרות לאביו בלי טעם ודעת, והתקשרות זו חזקה מאוד; אלא שזהו גילויי ההעלם עצמו [כלומר, גילויי הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג,

והיינו דעת דתהו שהוא למעלה מהדעת דתיקון שהוא דעת המושג ולפיכך נולד ע"י החטה ששרשה מדעת דתהו.

וזוהי דעת דתוהו, שלמעלה מדעת דתיקון, שהיא דעת מושגת; ולכן היא נולדת באמצעות החיטה, ששורשה מדעת דתוהו.

או י"ל [יש לומר] דעת הנעלם היינו דעת העליון שהוא למעלה מדעת המושג שהוא דעת תחתון ועמ"ש מענין דעת עליון בביאור ע"פ כה תברכו וע"פ החלצו מאתכם ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים ועמ"ש ע"פ ששת ימים תאכל מצות]

או יש לומר שהדעת הנעלמת היא דעת עליון, שלמעלה מן הדעת המושגת, שהיא דעת תחתון. ועיין במה שנכתב בעניין דעת עליון בביאור על הפסוק "כה תברכו", ועל הפסוק "היחלצו מאתכם"; ועיין במה שנכתב על הפסוק "ואלה המשפטים", וכן במה שנכתב על הפסוק "ששת ימים תאכל מצות".]

וגם בשעורה יש מוצא פי ה' שמחיה את האדם אלא שאינו משפיע בו גילויי ההעלם שהוא הדעת החזק שמעולם ההעלם כו'.

וגם בשעורה יש "מוצא פי הוי" המחיה את האדם, אלא שאינו משפיע בו את גילויי ההעלם, שהיא הדעת החזקה שמעולם ההעלם כו'.

13 וגילויי ההעלם הוא אשר הוצאתיך מארץ מצרים למעלה מעלה מגדר ההשגה [כמ"ש בפנים] מצרים נקי בינה וכינה בגרון

וגילויי הנעלם הוא "אשר הוצאתיך מארץ מצרים" — הרחק הרחק מעבר לגבולות ההשגה [כמו שכתוב בפנים]. מצרים נקראת בינה, וכינה נמצאת בגרון,

שהוא מיצר המפסיק בין מוח ללב והוא הקול שמעורר הכוונה וכן פרעה במצרים וגי' שריו קנה וושט וורידין ובגשמיות בין הראש ללב גרון המפסיק

שהוא מיצר המפריד בין המוח ללב; והוא הקול המעורר את הכוונה. וכך גם פרעה במצרים ושלושת שריו: קנה, וושט וורידין. ובגשמיות, בין הראש ללב נמצא הגרון, המפריד ביניהם;

כי להיות לב ומדות נמשך מהמוח צריך שיתקצר כוי' [כמ"ש] [כמה שכתוב לעיל] פי' יתרו ובפי' וארא ע"פ לכן אמור:

כי כדי שהלב והמדות יימשכו מן המוח, צריך שיהיה צמצום וכו' [כמו שכתוב לעיל, בפרשת יתרו, ובפרשת וארא על הפסוק "לכן אמור"].

14 ג והנה חמשים שערי בינה ענפין מתפרדין אבל במקורם הם כלולים כשהם בא"א ש"ע [ש"ע (370)] נהורין ר"ך וק"ן חשבון גדול תיקון אריך כוי'

ג. והנה, חמשים שערי בינה הם "ענפים נפרדים", אך במקורם הם כלולים [יחד], כשהם באריך אנפין: ש"ע נהורין, [כלומר] ר"ך וק"ן — "חשבון גדול", תיקון אריך וכו'.

[וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ספירת העומר פי"ז [פרק ז'] גבי מורי זלה"ה [זכרוננו לחיי העולם הבא] לא היה מסתפר כוי' ועמ"ש מענין פי' חשבון גדול בביאור ע"פ על כן יאמרו המושלים בואו חשבון.

[וכפי שכתוב ב"Etz Chaim, Shaar Arich Anpin, פרק י"ד; ועיינו ב"Pri Etz Chaim, Shaar Sefiras HaOmer, פרק ז', בענין "מורי זלה"ה לא היה מסתפר" וכו'; ועיינו במה שנכתב על משמעות "חשבון גדול" בביאור על הפסוק "על כן יאמרו המושלים: בואו חשבון".]

15

ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] **ד"ה וילבש צדקה בענין פי' כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול כו' וע' בע"ח**
[בעץ חיים] **שער א"א ספ"ה שבהיות למעלה הם חשבון גדול כו' ומשם למל' דאצי' כו' הארת פנים יאר ה'**
פניו המשכות הכתר.

וראו את הכתוב באגרת הקודש, באגרת הפותחת במילים "וילבש צדקה", על פירוש מאמר חז"ל "כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול" וכו'; וראו גם עץ חיים, שער אריך אנפין, בסוף פרק ה', שלמעלה הם "חשבון גדול" וכו'. ומשם נמשכת ההארה אל מלכות דאצילות וכו': הארת פנים — "יאר ה' פניו" — המשכות הכתר.

16

והוא ענין תורה שאומרים כ"ד ספרים בליל שבועות הגם דאורייתא מחכמה נפקת מקורה תרי"ג
ארחין שהוא הלבנונית מגלגלתא דאריך כתר שבכתר כו'

וזהו ענין התורה, שאומרים את עשרים וארבעת הספרים בליל שבועות. אף ש"התורה יוצאת מחכמה", מקורה הוא תרי"ג השבילים, שהם הלבן שבגולגולתא של אריך, כתר שבכתר וכו'.

והוא ענין שתי הלחם שבשבועות לכו לחמו בלחמי המשכת מוחין מנו"ה [מנצח והוד] **דאבא ובפסח מצה**
לפי שבאצי' אין לעורר הגבורות

וזהו ענין שתי הלחם של שבועות, "לכו לחמו בלחמי": המשכת מוחין מנצח והוד של אבא. ובפסח אוכלים מצה, מפני שבאצילות אין לעורר את הגבורות;

אבל בשבועות גילוי הכתר שהוא בחי' שלמעלה מאצילות חמץ תאפינה דייקא ששם הגבורות נכללים
כו' לית שמאלא בהאי עתיקא חירות ממ"ה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] **בואו ונחזיק טובה**
לאבותינו כו'.

אבל בשבועות מתגלה כתר, שהוא בחינה שלמעלה מאצילות, ולכן "חמץ תאפינה" דווקא: שם הגבורות נכללות וכו'; "לית שמאלא בהאי עתיקא"; "חירות ממלאך המוות"; וכמאמר חז"ל: "בואו ונחזיק טובה לאבותינו" וכו'.

אך צ"ל ממהלך מעט מעט היום יום אי' שני ימים פי' מכיון שממשיכים הרי יש כאן שני ימים
שאינן המשכה זו של יום זה בחי' אחרת משל יום אחר

אלא שצריך להיות מלמטה למעלה, מעט מעט: "היום יום אחד", "שני ימים". פירוש הדבר: מאחר שממשיכים, יש כאן שני ימים, שהרי ההמשכה של יום זה אינה בחינה אחרת מזו של יום אחר,

אלא הכל הוא בחי' אחד מעט מעט ובליל ע"ש אינן אלא מ"ט ימים אבל מכיון שהגיע יום השבועות ממילא נעשו חמשים יום מכיון שהגיעו למקורן כו' ושער החמשים הוא המחבר כו'.

אלא הכול הוא בחינה אחת, מעט מעט. ובליל ערב שבועות יש רק ארבעים ותשעה ימים; אך כאשר מגיע יום השבועות, ממילא נעשו חמשים יום, מכיון שהגיעו למקורם וכו'; ושער החמשים הוא המחבר וכו'.

17 ועי' נמשך אור הכתר והוא הארת הפנים גילוי הפנימי [הפנימיות / הפנימית] דרך הכלי שלא יהיה הכלי מפסיק וגם דרך מוצא פי ה' הוא גילוי פנימי אך הוא דרך נקב וחלון כו'.

ובאמצעות כך נמשך אור כתר, והוא הארת הפנים: גילוי הפנימיות דרך הכלי, כך שהכלי אינו מפסיק. גם דרך "מוצא פי ה'" יש גילוי פנימי, אך הוא דרך נקב וחלון וכו'.

ולא ראי זה כראי זה שדרך נקב הוא גילוי יותר אבל הארת פנים אינו אלא הארה בעלמא כו' כמו הארת המצחא.

אבל אין זה דומה לזה: דרך נקב יש גילוי רב יותר, ואילו הארת הפנים אינה אלא הארה בלבד וכו', כמו הארת המצח.

אך הארת פנים מתחלה כד סליק ברעותא כו' [ע' עיין] בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ן [מין נוקבין] ומ"ד [ומיין דוכרין] דרוש ב']

אך בתחילה הארת הפנים הייתה "כד סליק ברעותא" וכו' [ראו עץ חיים, שער מ"ן ומ"ד, דרוש ב'];

אבל עכשיו באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא כמ"ש יאר פניו אתנו דוקא באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] מחמת שמחת העבודה בשמחה וטוב לבב מעוררין שמחה מלמעלה

אבל עכשיו הדבר תלוי באתערותא דלתתא, כמו שנאמר: "יאר פניו אתנו" — "אתנו" דווקא, באמצעות אתערותא דלתתא; שכן באמצעות שמחת העבודה, "בשמחה ובטוב לבב", מעוררים שמחה מלמעלה.

וגם ענין השמחה הוא התגלות הפנימי [הפנימיות / הפנימית] כמו צהבו פניו של רבי כו' [ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בפ"י ויין ישמח כו' להצהיל פנים משמן]

וגם עניין השמחה הוא גילוי הפנימיות, כמו שנאמר "צהבו פניו של רבי" וכו' [וראו מה שנכתב במאמר המתחיל "צאינה וראינה", בביאור "ויין ישמח" וכו' — "להצהיל פנים משמן"].

והנה תחלה אנו ממשיכים לעומר שהיא הנוק' [הנוקבא] המשכת ש"ע [ש"ע (370)] נהורין אר"ך וק"נ [וקליפת נוגה] ודוקא בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] היה קיים שאז היו מקריבין העומר. משא"כ תפלה ש"י אפי' [אפילו] בח"ל [בחוץ לארץ] שכמה מיני מדרגות כו'. ע"י הנפת העומר עליות הנוק' [הנוקבא].

והנה תחילה אנו ממשיכים לעומר, שהיא נוקבא: המשכת ש"ע נהורין, אר"ך וק"נ, ודוקא בזמן שבית המקדש היה קיים, שאז היו מקריבים את העומר. מה שאין כן תפילה, הנוהגת גם בחוץ לארץ, שיש בה כמה מיני מדרגות וכו'. באמצעות הנפת העומר מתעלות מדרגות נוקבא.

18 והנה עכ"ז [עם כל זה] עליי' [עלייה] זו ע"י המלאכים אריה דאכיל קרבנין כו'. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] ירום ונשא וגבה מאד אפי' [אפילו] מבחי' משה ובמשכן של משה לא היה ארי' [אריה].

והנה, אף על פי כן, עלייה זו היא באמצעות המלאכים — "האריה שאוכל את הקרבנות" וכו'. אבל לעתיד לבוא, "ירום ונישא וגבה מאוד", אפילו מעל בחינתו של משה; ובמשכן של משה לא היה אריה.

וזהו כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל כו'. ועתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש כו'. אז ארי' [אריה] כבקר יאכל תבן תבן הוא השפעת השעורה וזהו שעכשיו המלאכים מעטרין לתפלה גפי' ונשיק ומעטר לה

וזהו "כעת יאמר ליעקב ולישראל: מה פעל [ה']" וכו'. ו"עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם 'קדוש' וכו'. אז "ואריה כבקר יאכל תבן": התבן הוא ההשפעה של השעורה. וזהו הטעם שכעת המלאכים מעטרים את התפילה: "מחבקה ומנשקה ומעטרה".

כי להיות התפלה בקול ודבור גשמי א"א לעלות כ"א ע"י המלאכים הממונים (שהם הממוצעים גבוה מעל גבוה וכמו הנפש מתלבשת בדם ע"י ממוצעים הם האדים כו')

מכיוון שהתפילה נאמרת בקול ובדיבור גשמיים, אין היא יכולה לעלות אלא באמצעות המלאכים הממונים עליה, שהם הממוצעים — "גבוה מעל גבוה"; וכשם שהנפש מתלבשת בדם באמצעות ממוצעים, שהם האדים וכו',

שנותן פנימי ומקיף שלו. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שיתקיים ומלאה הארץ דעה יהיו כל הבחי' בישראל עצמן:

הנותנים לה את הפנימי והמקיף שלהם. אבל לעתיד לבוא, כאשר יתקיים "ומלאה הארץ דעה", יהיו כל הבחינות בישראל עצמם.

מעט תוס' [תוספת] **ביאור על ענין וספרתם לכם כו' חמשים יום.** הנה **עפמשי"ל** [על פי מה שכתוב לעיל] **כי ענין ספירת העומר הכל הוא המשכת בחי' ומדריגת שער החמשים הכולל ומיוחד במקורו רק שנמשך מעט מעט כו'**

תוספת ביאור קצרה בעניין "וספרתם לכם" וגו', "חמשים יום". לפי מה שנכתב לעיל, עניין ספירת העומר הוא כולו המשכת הבחינה והמדרגה של שער החמישים, הכולל את הכול ומיוחד במקורו; אלא שהיא נמשכת מעט מעט וכו'.

עד כדי לחבר ולקשר ענפין דמתפרדין כו' ע"ש עפ"י [על פי זה] מדויק מאד מ"ש תספרו חמשים יום. לומר שספירה זו היא המשכת שער החמשים ממש.

עד שהוא מחבר וקושר את "הענפים הנפרדים" וכו'; עיינו שם. לפי זה, הלשון "תספרו חמשים יום" מדויקת מאוד: לומר שספירה זו היא המשכתו של שער החמישים עצמו.

אך במ"א נת' [נתבאר] פ"י תספרו חמשים יום בע"א [באופן אחר] דהיינו שיום החמשים שהוא שער החמשים אין בנו כח להמשיך

אבל במקום אחר התבאר פירוש אחר ל"תספרו חמשים יום": היום החמישים, שהוא שער החמישים, אינו בכוחו להמשיך;

לכן אין בו ספירה רק מ"מ הוא נמשך מאיליו וממילא והיינו דוקא ע"י שכבר נעשה שלימות ההמשכה במ"ט ימים

ולכן אין בו ספירה; ואף על פי כן הוא נמשך מאיליו וממילא, דוקא מפני שכבר הושלמה המשכתו במשך ארבעים ותשעת הימים;

ולכן נאמר תספרו חמשים יום וקרוב לזה פ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' בראשית (דף ח' ע"א) ד"ה אזדמנת למהוי.

ולכן נאמר "תספרו חמשים יום". פירוש קרוב לזה כתב הרמ"ז בפרשת בראשית (דף ח' ע"א), בפסקה הפותחת במילים "אזדמנת למהוי".

וי"ל [ויש לומר] דמה שנת' [שנתבאר] שם הוא ע"ד שכתב הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובפ' אמור דצ"ו שחג שבועות נק' ע"ש [על שם] שבו מתגלים המ"ט בחי' הכלולים בשער הני'.

ויש לומר שמה שהתבאר שם הוא על דרך מה שכתב הרמ"ז שם ובפרשת אמור, דף צ"ו, שחג השבועות נקרא כך משום שבו מתגלות ארבעים ותשע הבחינות הכלולות בשער החמישים.

אבל השבעה שבועות דספירת העומר הם מ"ט שע"ב ממש ולא בחי' שער החמשים (וכ"מ [וכן משמע] בזח"ב [בזהר חלק ב'] תצוה קפ"ג א'. ובפרדס שער השערים פ"ה. וכ"מ [וכן משמע] ממש"ל [ממה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם).

אבל שבעת השבועות של ספירת העומר הם ארבעים ותשעת שערי בינה עצמם, ולא בחינת שער החמישים (וכך משמע בזהר, חלק ב', תצוה, קפ"ג ע"א; ובפרדס, שער השערים, פרק ה'; וכך משמע גם ממה שנכתב לעיל, פרשת יתרו, במאמר הפותח במילים "מראיהם ומעשיהם").

אמנם לפמשי"כ [לפי מה שכתוב] משמע לכאורה דבספה"ע [דבספירת העומר] שבע שבתות לבד מה שממשיכים בחי' מ"ט שערי בינה עוד ממשיכים ג"כ עליהם הארת שער החמשים ג"כ

אולם לפי מה שנכתב [כאן], לכאורה משמע שבספירת העומר, בשבעת השבועות, מלבד המשכת בחינת ארבעים ותשעת שערי בינה, אנו ממשיכים עליהם גם הארה משער החמישים;

וזהו ענין וספרתם לכם ממחרת השבת דהיינו מבחי' שלמעלה מהשבת שהוא הבינה כמ"ש לעיל בפאמור בד"ה וספרתם לכם ובד"ה והניף הכהן את העומר.

וזהו ענין "וספרתם לכם ממחרת השבת" — כלומר, מהמדרגה שמעל השבת, שהיא בינה, כפי שנכתב לעיל בפרשת אמור, במאמר המתחיל "וספרתם לכם" ובמאמר המתחיל "והניף הכהן את העומר".

20 ולדברי הפרדס שער השערים פ"ה שער החמשים היא בינה בעצמה ומ"ט שערי בינה הם בשבעת ימי הבנין וע"ש בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך יובל וערך שבת.

ולדברי הפרדס, שער השערים, פרק ה, השער החמישים הוא בינה עצמה, וארבעים ותשעת שערי בינה נמצאים בשבעת ימי הבנין; ועיין שם, בערכי הכינויים, בערכים "יובל" ו"שבת".

וכיון שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ז"ת [ז' תחתונות] דאימא ה"ז [הרי זה] הארת שער החמשים ובשבועות נמשך ומתגלה עצמיות שער החמשים. וגם עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בפע"ח [בפרי עץ חיים] שכ"ב רפ"א שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ג"כ המוחין דגדלות דא"א [דאבא ואימא].

ומכיוון שבספירת העומר ממשיכים את שבע הספירות התחתונות של אמא, הרי זו הארה של השער החמישים; ובשבועות נמשכת ומתגלה עצמותו של השער החמישים. וכן על פי מה שכתוב בפרי עץ חיים, שער כ"ב, בראש פרק א, שבספירת העומר ממשיכים גם את המוחין דגדלות של אבא ואמא.

וגם עפמ"ש [על פי מה שכתוב] במ"א בענין ברכת הזימון גבי יין המשומר בענביו משי"ב [מששת ימי בראשית] שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ו"ק [וי קצוות] דאבא שמתלכשים בו"ק [ברי קצוות] דכינה. אי"כ עפ"ז [על פי זה] אפשר לומר שזהו ג"כ הארת שער החמשים. ומ"מ צ"ע [צריך עיון].

וכן על פי מה שכתוב במקום אחר בענין ברכת הזימון, על "היין המשומר בענביו מששת ימי בראשית": שבספירת העומר ממשיכים את ו"ק דאבא, המתלכשים בו"ק דכינה. אם כן, לפי זה אפשר לומר שגם זו הארה של השער החמישים. ואף על פי כן, הדבר צריך עיון.

21 והנה אם נאמר כן יהיה מדויק יותר ענין תספרו חמשים יום וכן מה שאומרים היום שני ימים שלשה ימים ולא יום שני יום שלישי כו'

כעת, אם נאמר כך, יתבאר ביתר דיוק ענין "תספרו חמשים יום"; וכך גם הנוסח שאנו אומרים: "היום שני ימים", "שלושה ימים", ולא "יום שני", "יום שלישי" וכו',

וכנ"ל, ואין זה סותר למ"ש במ"א ששער החמשים אין בנו כח להמשיך אלא שנמשך ממילא בחג השבועות כו'.

כפי שהוזכר לעיל. ואין בכך סתירה למה שנכתב במקום אחר, שאין ביכולתנו להמשיך את שער החמישים, אלא הוא נמשך מאליו בחג השבועות וכו'.

ויש להקדים מה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ק [סוף פרק קמא] דסוטה ע"פ ולא ידע איש את קבורתו לאותם שעמדו למעלה נדמה להם למטה ולאותם שעמדו למטה נדמה להם למעלה. וביאר זה המגיד נ"ע [נשמתו עדן].

ויש להקדים את דברי חז"ל בסוף הפרק הראשון של מסכת סוטה, על הפסוק "ואיש לא ידע את קבורתו": לאלה שעמדו למעלה נדמה היה שהוא למטה, ולאלה שעמדו למטה נדמה היה שהוא למעלה. והמגיד, נשמתו עדן, ביאר זאת.

כי הנה מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] השיג בחייו מ"ט שע"ב אבל שער החמשים לא אתייהב למשה כמ"ש בגמ' [בגמרא] ובתיקונים (סוף תיקון כ"ב) וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם שאז השיג שער החמשים

משה רבנו השיג בחייו את מ"ט שערי בינה, אבל השער החמישים "לא ניתן למשה", כפי שנאמר בגמרא ובתיקונים (סוף תיקון כ"ב); "וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם", שכן אז השיג את שער החמישים.

וזהו ענין ולא ידע איש את קבורתו וכמ"ש בזהר פ' יתרו (דפ"ט ע"א) מה ע"ק [עתיקא קדישא] טמירא מכל טמירין כו' ע"ש.

וזהו ענין "ואיש לא ידע את קבורתו", וכפי שנאמר בזהר, פרשת יתרו (דף פ"ט ע"א): "כמו שעתיקא קדישא נסתר מכל הנסתרים וכו'; עיינו שם.

אמנם פ"י לעליונים נדמה להם למטה כו' היינו כי שער החמשים דבינה הוא הממוצע בין חכמה לבינה אולם פירוש הדברים "לא לה שלמעלה נדמה שהוא למטה" וכו' הוא ששער החמשים של בינה הוא הממוצע בין חכמה לבינה;

כי חכמה היא בחי' אין ובינה נק' יש והממוצע ביניהם המחברם הוא שער החמשים ולכן לעליונים היינו לגבי בחי' אין ממש נדמה למטה

שכן חכמה היא בחינת אין, ובינה נקראת יש; והממוצע ביניהן, המחבר אותן, הוא שער החמשים. לכן "לא לה שלמעלה" — כלומר, ביחס לבחינת אין ממש — נדמה שהוא למטה;

כי השער החמשים כיון שהוא הממוצע בין אין ליש א"כ הוא למטה מבחי' אין ולגבי תחתונים בחי' יש והשגה נדמה שהוא למעלה דהיינו שהוא בחי' אין ממש.

שכן מאחר ששער החמשים הוא הממוצע בין אין ליש, הוא נמצא למטה מבחינת אין; ואילו ביחס לתחתונים, מבחינת יש והשגה, הוא נדמה למעלה, כלומר, שהוא בחינת אין ממש.

22 ועכ"פ [ועל כל פנים] לפ"ז [לפי זה] מבואר ששער החמשים הוא בחי' ממוצע בין אין ויש, וכן לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בת"ז [בתיקוני זוהר] ובע"ח [ובעץ חיים] שם דשער החמשים הוא כתר עליון הרי נודע ג"כ דהכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] (שמ"א פ"ג [פרק ג'])

על כל פנים, לפי זה מוסבר ששער החמשים הוא בחינה של ממוצע בין אין ליש. וכן, לפי מה שכתוב בתיקוני זוהר ובעץ חיים שם, ששער החמשים הוא כתר עליון, ידוע גם שכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים, כפי שכתוב בעץ חיים (שער מ"א, פרק ג').

ועמ"ש בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית בפ"י היש הוי' בקרבנו אם אין (וע' באדר"ז [באדרא זוטא] דף רפ"ח ע"ב).

ועיינו במה שכתוב בביאור על הפסוק "אני הוי' אלקיכם" שבפרשת ציצית, בביאור הפסוק "היש הוי' בקרבנו אם אין" (ועיינו באדרא זוטא, דף רפ"ח ע"ב).

והנה מבואר בע"ח [בעץ חיים] שם שהממוצע כלול מבי' הבחינות שהוא ממוצע ביניהם דהיינו שיש בכתר בי' בחי' הבחי' האי' הוא בחי' תחתונ שובמאציל והבחי' הבי' הוא שרש כל הנאצלים דהיינו שכולל כולם כאחד כו'.

והנה מוסבר בעץ חיים שם שהממוצע מורכב משתי הבחינות שביניהן הוא ממוצע; כלומר, בכתר יש שתי בחינות. הבחינה הראשונה היא הבחינה התחתונה שבמאציל, והבחינה השנייה היא השורש של כל הנאצלים, כלומר, הוא כולל את כולם כאחד וכו'.

23 ועדיין ג"כ בכל בחי' כתר יש בי' בחי' אלו כמו בכתר דז"א שנעשה מת"ת [מתפארת] דאימא יש ג"כ בי' בחי' וכך גם בכל בחינה של כתר יש שני היבטים אלה. למשל, בכתר של ז"א, שנוצר מתפארת של אימא, יש גם שני היבטים.

אלו האי' הוא נק' בחי' תחתונה שבעליון הבי' נק' שרש וראש התחתון וזהו ענין ג' שלישים שיש בת"ת [בתפארת] דאימא כו' וע' במ"ח בתחלתו מענין זה.

הראשון נקרא "הבחינה התחתונה שבעליון", והשני נקרא "השורש והראש של התחתון". זהו ענין שלושת השלישים שבתפארת של אימא וכו'. ראו גם את משנת חסידים בתחילתה, בענין זה.

24 וכך ג"כ בענין שער החמשים שהוא הממוצע בין מ"ט שערי בינה. ובין מה שלמעלה מהבינה. כך גם בענין השער החמישים, שהוא הממוצע בין ארבעים ותשעת שערי בינה ובין מה שלמעלה מבינה.

וכמבואר שבו ועל ידו יתייחדו המ"ט שערי [שערים] במאציל ב"ה שהוא גילוי אנכי מי שאנכי אי"כ יש בו בי' הבחי' היינו הבחי' תחתונה שבו הוא הכולל כל המ"ט שערים כא' [כאחד].

וכפי שמבואר, בו ועל ידו מתייחדים ארבעים ותשעת השערים עם מאצילם, ברוך הוא, והוא גילוי "אנכי מי שאנכי". אם כן, יש בו שתי בחינות: הבחינה התחתונה שבו היא זו הכוללת את כל ארבעים ותשעת השערים כאחד,

כענין מ"ש בע"ח [בעץ חיים] דהבחי' שבכתר הנק' שורש הנאצלים יש בו שרש כל הי"ס [הי' ספירות] בהעלם ודקות גדול שא"א לנאצל להיות יותר דקות ממנו.

כדומה למה שכתוב בעץ חיים, שבחינה שבכתר, הנקראת שורש הנאצלים, יש בה שורש של כל עשר הספירות בהעלם ובעדינות גדולה כל כך, עד שאין נאצל יכול להיות עדין ממנה,

25 ולמעלה מעלה ממהות המ"ט שערים שנמשכו אח"כ ממנו שהוא כענין המשכת הע"ס [העשר ספירות]

משרש הנאצלים, אמנם הבחי' העליונה שבשער החמשים דבינה אין שייך לומר בו

והוא נעלה הרבה, הרבה מעבר למהותם של ארבעים ותשעת השערים שנמשכו ממנו לאחר מכן, בדומה להמשכת עשר הספירות משורש הנאצלים. אולם על הבחינה העליונה שבשער החמשים של בינה אי אפשר לומר

שהוא שרש המ"ט שערים כי הוא למעלה לגמרי מגדר שערי בינה כי אינו בגדר הבנה והשגה.

שהוא שורש ארבעים ותשעת השערים, שכן הוא נעלה לחלוטין מגדר שערי בינה, ואינו בגדר הבנה והשגה.

26 וזהו ענין שיש בכתר בחי' תחתונה שבמאציל דלית מחשבה תפיסא ביה כלל הוא בחי' אנכי מי שאנכי,

וזהו העניין שבכתר יש בחינה תחתונה שבמאציל, שאין מחשבה יכולה לתפוס בה כלל: זו הבחינה של "אנכי מי שאנכי".

ומעתה יבואר ג"כ הא דלפעמים נזכר ששער החמשים אין בנו כח להמשיך כלל אלא שנמשך מאליו וממילא בחג השבועות.

ומעתה יובן גם מדוע נאמר לפעמים שאין לנו כוח להמשיך כלל את שער החמשים, אלא הוא נמשך מאליו וממילא בחג השבועות.

27 וכאן נתבאר דספירת העומר הוא המשכת בחי' ומדרגת שער החמשים כו' והיינו כמשנ"ת [כמו שנתבאר]

במ"א בענין פי' קדושתו למעלה

וכאן הוסבר שספירת העומר היא המשכת הבחינה והמדרגה של שער החמשים וכו'. זהו כפי שהוסבר במקום אחר בעניין פירוש "קדושתו למעלה"

מקדושתכם שמה שיש בכחנו להמשיך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בקיום המצות זהו מבחי' התחתונה שבכתר הנק' שורש הנאצלים וזהו ענין קדושתכם אשר קדשנו במצותיו,

מקדושתכם: מה שבכחנו להמשיך באמצעות אתערותא דלתתא, על ידי קיום המצוות, הוא מן הבחינה התחתונה של כתר, הנקראת שורש הנאצלים. זהו עניין "קדושתכם" — "אשר קידשנו במצוותיו".

אבל הבחי' שבכתר שהוא בחי' תחתונה שבמאציל זה א"א לנו להמשיך וזהו ענין קדושתו למעלה מקדושתכם כלומר שזה נמשך אח"כ מלמעלה בתורת מתנה כו'

אבל את הבחינה שבכתר שהיא הבחינה התחתונה של המאציל, אין ביכולתנו להמשיך. זהו עניין "קדושתו למעלה מקדושתכם": כלומר, היא נמשכת לאחר מכן מלמעלה, בתורת מתנה וכו'.

ואפשר שעדיין ג"כ יש לפרש מה שאומרים בשבת ויו"ט [ויום טוב] קדשנו במצותיך אע"פ [אף על פי] שאומרים אשר קדשנו במצותיו שכבר קדשנו כו'.

ואפשר שבדרך זו אפשר להסביר גם את מה שאנו אומרים בשבת וביום טוב: "קדשנו במצוותיך", אף שאנו אומרים "אשר קדשנו במצוותיו", כלומר, שהוא כבר קידש אותנו וכו'.

28 וכמ"כ [וכמו כן] בענין ספה"ע [ספירת העומר] וחג השבועות, דאף לפמ"ש [לפי מה שכתוב] כאן דאפשר שע"י ספירת העומר אנו ממשיכים ג"כ גם מבחי' שער החמשים אכן זהו רק הבחינה תחתונה שבו היינו הבחי' שבו הכולל המ"ט שערים

כך גם בעניין ספירת העומר וחג השבועות: גם לפי מה שנכתב כאן, שעל ידי ספירת העומר אפשר להמשיך גם מבחינת שער החמשים, הרי זו רק הבחינה התחתונה שבו, כלומר הבחינה שבו הכוללת את ארבעים ותשעת השערים;

וזה ממשיכים מעט מעט בימי ספה"ע [ספירת העומר] וזהו ענין היום שני ימים היום שלשה ימים כו', ואת הבחינה הזאת ממשיכים מעט מעט בימי ספירת העומר, וזהו עניין "היום שני ימים", "היום שלשה ימים" וכן הלאה.

אבל הבחי' העליונה שבו שלמעלה משרש המ"ט שערים זה אין בכחנו להמשיך כלל אלא שלאחר שסופרין וממשיכין הבחינה הכוללת המ"ט שערים

אבל את הבחינה העליונה שבו, שלמעלה משורש ארבעים ותשעת השערים, אין בכוחנו להמשיך כלל; אלא לאחר שסופרים וממשיכים את הבחינה הכוללת את ארבעים ותשעת השערים,

וזהו ענין היום מ"ט ימים כו' אזי ממילא ומאיליו מתגלה אח"כ בחג השבועות הבחינה העליונה שבו כו' וזהו עניין "היום ארבעים ותשעה ימים" וכן הלאה: אזי, ממילא ומעצמו, מתגלה לאחר מכן בחג השבועות הבחינה העליונה שבו וכן הלאה,

שהוא ענין התגלות בחינה תחתונה שבמאציל. אמנם להבין איך שייך לומר דשער החמשים הוא הממוצע בין חכמה לבחינה.

וזהו עניין גילוי הבחינה התחתונה שבמאציל. אולם יש להבין כיצד אפשר לומר ששער החמשים הוא הממוצע בין חכמה לבחינה,

29 ולעליונים דהיינו לגבי חכמה עילאה נדמה שהוא למטה. והלא בתיקונים וע"ח [ועץ חיים] אומר דשער החמשים הוא כתר עליון.

ולאלה שלמעלה, כלומר ביחס לחכמה עילאה, הוא נראה למטה. אך האם אין התיקונים ועץ חיים אומרים ששער החמשים הוא כתר עליון?

אך כי בלא"ה [בלאו הכי] צ"ל איך שייך לומר שהוא כתר עליון וגם הוא שער הנ' דבינה. אך בכל מקרה, גם כלי קשר לכך, צריך להכין איך אפשר לומר שהוא כתר עליון וגם שער החמשים של בינה.

30 ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] בפ' בראשית שם ובפ' פנחס דרנ"ג משמע דמ"ש שהוא כתר עליון ר"ל [רוצה לומר] כתר דז"א שנמשך לו מבחי' שער הנ' דבינה ממש.

ומדברי הרמ"ז על פרשת בראשית שם ועל פרשת פנחס, דף רנ"ג, משתמע שמה שנאמר שהוא כתר עליון פירושו כתר של ז"א, הנמשך אליו מבחינת שער החמשים של בינה עצמה.

וא"כ לפי' [לפי זה] שייך ג"כ לומר ששער זה החמשים הוא ממוצע בין חו"ב [חכמה ובינה]. אמנם גם לפי פשט לשון התיקונים דר"ל [דרוצה לומר] כתר עליון ממש עכ"ז [עם כל זה] יתכן לומר

ואם כן, לפי זה אפשר לומר גם ששער החמשים הזה הוא ממוצע בין חכמה לבינה. אולם גם לפי המשמעות הפשוטה של לשון התיקונים, שהכוונה לכתר עליון ממש, עדיין אפשר לומר

שהוא ממוצע בין חכמה שהיא בחי' אין לבחי' בינה ע"פ מ"ש בספר עמק המלך שער ט' דבחי' אין הוא חכמה

שהוא ממוצע בין חכמה, שהיא בחינת אין, לבין בחינת בינה, על פי מה שכתוב בספר עמק המלך, שער ט', שבחינת אין היא חכמה

והוא למעלה מבחי' אריך שהיא בחי' בינה כו' וכן הוא בביאור האדרא מהאריז"ל [מהאר"י זכרוננו לברכה] גבי ההוא ארחא אתפרשא לתרי"ג אורחין דאורייתא.

והיא למעלה מבחינת אריך, שהיא בחינת בינה וכו'. וכך הוא גם בביאור האידרא של האריז"ל, על "ההוא ארחא אתפרשא לתרי"ג אורחין דאורייתא".

[באדרא דקכ"ט א'] וז"ל [וזה לשונו] ודע שגלגלתא זאת המקיף את המוח הוא בינה שהוא היכל לחכמה כו'.

[באידרא, דף קכ"ט ע"א], וזו לשונו: "ודע שגלגלתא זאת המקיף את המוח הוא בינה שהוא היכל לחכמה" וכו'.

א"כ שפיר י"ל [יש לומר] דשער החמשים דבינה הוא הממוצע בין אין לבחי' בינה ועמ"ש עוד בענין אין כביאור ע"פ את שבתותי תשמרו.

אם כן, שפיר אפשר לומר ששער החמשים של בינה הוא הממוצע בין אין לבין בחינת בינה. ועיין עוד בעניין אין כביאור על הפסוק "את שבתותי תשמרו".

(עוד יש לתרץ מ"ש בתיקונים דכתר עליון איהו שלימו דחמשים שערי בינה והוא ע"פ משנ"ת [מה שנתבאר] בפ' לך לך שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא וזהו ענין ה' שנתוסף לאברהם להיות מאב רם שהוא ח"ע [חכמה עילאה] אברהם כו' וקרוב לזה תירץ בפרדס שם פ"ז [פרק ז']).

(אפשר ליישב עוד את מה שנאמר בתיקונים, שכתר עליון הוא שלמותם של חמשים שערי בינה, על פי המבואר בפרשת לך לך, שהתגלות עתיק היא דווקא בבינה; וזהו ענין הה"א שנוספה לאברהם, כדי שמאברהם, שהוא חכמה עילאה, נעשה אברהם וכו'. תירוצ קרוב לזה מובא בפרדס שם, פרק ז').

והנה ע"פ משנ"ת [מה שנתבאר] בשם המגיד נ"ע [נשמטו עדן] דשער החמשים הוא הממוצע בין בינה שהיא בחי' יש לחכמה שהיא בחי' אין, יובן ענין ספה"ע [ספירת העומר] שהוא מקציר שעורים עד קציר חטים. והנה, על פי המבואר בשם המגיד נ"ע, ששער החמשים הוא הממוצע בין בינה, שהיא בחינת יש, לבין חכמה, שהיא בחינת אין, יובן ענין ספירת העומר, שהיא מקציר שעורים עד קציר חטים.

כי הנה ענין שעורה שעור ה' שהוא ענין השגת הנפש לכל חד לפום שיעורא דיליה הנה שורש המשכה זו מבחי' בינה.

ענין השעורה — "שיעור ה'", כלומר השגת הנפש, "כל אחד לפי שיעורו" — שורש המשכה זו הוא מבחינת בינה.

אבל חטה שהוא ענין המשכת הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג ומוכן זהו בחי' חכמה וכמבואר במ"א (בד"ה להבין מ"ש בהגדה מצה זו) ענין מוחין דאבא שהוא למעלה מעלה ממוחין דאימא.

אבל החיטה, שהיא המשכת הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג והמוכן, היא מבחינת חכמה. וכמבואר במקום אחר, במאמר המתחיל "להבין מה שכתוב בהגדה מצה זו", ענין מוחין דאבא, שהם למעלה לאין ערוך ממוחין דאימא.

והממוצע ביניהם הוא שער החמשים דבינה וזהו ענין ספירת העומר שהוא המשכת שער החמשים לבחי' שעורה כו' ע"ד הנ"ל.

והממוצע ביניהם הוא שער החמשים של בינה. וזהו ענין ספירת העומר, שהיא המשכת שער החמשים לבחינת השעורה וכו', על דרך האמור לעיל.

והנה ע"פ האמור שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ג"כ משער החמישים והמשכה זו היא למ"ט שערי בינה ממש לקשרם ולחברם לשער החמישים הממוצע כו'. עפ"ז [על פי זה] י"ל [יש לומר] דזהו ענין מ"ט תיבות שבמזמור אלקים יחננו ומ"ט אותיות שבפסוק ישמחו.

והנה, על פי האמור, בספירת העומר ממשיכים גם משער החמישים, והמשכה זו היא אל מ"ט שערי בינה עצמם, כדי לקשור ולחבר אותם לשער החמישים, שהוא הממוצע וכו'. לפי זה אפשר לומר שזהו ענין מ"ט התיבות שבמזמור "אלקים יחננו" ומ"ט האותיות שבפסוק "ישמחו".

היינו שרומזים למ"ט שערי בינה ולמ"ט בחי' אלו הכלולים בשער החמישים שממשיכים ע"י ספה"ע [ספירת העומר] ממ"ט בחי' שבשער הנ' אל מ"ט שע"ב כדי להעלותן למקורן ושרשן ולייחדן במאצילן ב"ה כלומר, הם רומזים למ"ט שערי בינה ולמ"ט הבחינות הכלולות בשער החמישים, שאותן ממשיכים באמצעות ספירת העומר — ממ"ט הבחינות שבשער החמישים אל מ"ט שערי בינה — כדי להעלותם למקורם ולשורשם ולייחדם במאצילם, ברוך הוא.

(בספר ע"ה ש"ז פ"ה איתא דחטה הוא בחכמה דעולם התהו ושעורה בבינה. ומחוי"ב [ומחכמה ובינה] הנז' [הנזכר] נעשה אח"כ בעולם התיקון בחי' אין ואריך אנפין כו'):

(בספר עמק המלך, שער ז, פרק ה, נאמר שהחיתה היא בחכמה של עולם התהו, והשעורה בבינה. מן החכמה והבינה האלה נעשו לאחר מכן, בעולם התיקון, בחינת אין ואריך אנפין וכו').

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/bamidbar/13

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק